

5/7-2013

HAMSUNS NAZISME NOK EN GANG

Av Per Kristian Olsen Journalist og regissør NRK

Nils Magne Knudsen er blitt pensjonist, men han er like vital som før når det gjelder å unnskyldte og bortforklare Hamsuns nazisme. De aller fleste lesere og forskermiljøer i verden har for lengst akseptert og tatt innover seg at Hamsun var en betydelig nazist og en av de ivrigste støttespillerne i Europa for Hitler. Men på Universitetet i Tromsø har det dannet seg en liten «old school» enklave der Hamsun fremdeles unnskyldes og hvor de er opptatt av å «ikke gjøre det verre enn det var.»

I avskjedsintervjuet (Nordlys 15.06.) sier Knudsen at han ser på Hamsun som en talsmann for Nord-Norge. Knudsen har brukt store deler av sitt forskerliv på å forske på Hamsuns forhold til landsdelen. Og han har forsket fram ny kunnskap, særlig har han påvist hvordan Hamsuns nordlandsdialekt ligger der som en vesentlig ingrediens i Hamsuns stil både i hans bruk av dialektord og syntaks. På den måten har Knudsen klart å utfylle bildet av Hamsun, si noe nytt om enkelte sider ved ham.

Men når Knudsen i tillegg insisterer på at nordlendingen Hamsun er den viktigste siden ved Hamsun så har det sin pris. Alle de andre sidene ved Hamsun blir utydelige eller forsvinner i Knudsens akademiske blindsoner. I stedet for å være akademisk nysgjerrig går han inn i rollen som portvakt. Han står og passer på at det nordnorske ikonet han gjennom sin forskerkarriere har bygd opp ikke må tilsmusses med beskyldninger om nazisme, eller som han selv sier det i intervjuet, «ikke gjøre det verre enn det var.»

Denne insisteringen på å «ikke gjøre det verre enn det var» fører til at Knudsen blir rene Hamsunpolitiet som skal ta alle som ikke er enige i hans ikonbygging. Også meg. Han kommer i avskjedsintervjuet med en særdeles grov beskyldning om at jeg i tv-serien om Hamsun drev historieforskning da jeg viste bildene fra filmavisen fra krigen der rikskommissar Terboven tar imot Hamsun på Fornebu etter besøket hos Hitler i 1943.

Det er riktig som Knudsen sier at Hamsun ville fjerne Terboven. Men det springende punktet her er ikke personkampen mellom Hamsun og Terboven. Hamsun stilte ikke spørsmålsteget ved det nazistiske styret, bare ved personen Terboven. Hamsuns kamp for å få fjernet Terboven er ikke som Knudsen antyder et bevis på at Hamsun kjempet mot nazismen. Hamsun stilte aldri – aldri – spørsmålsteget ved det nazistiske styret i Norge. Han ville ha det. Og agiterte for det under hele krigen. Hans nekrolog over Hitler blir derfor ikke uforståelig men en konsekvens av hans syn. Gjennom hele krigen skrev Hamsun flere artikler og brev med full støtte til nazistene, som dette fra 1941: «Neste år er krigen forbi og det blir lys i landene. Det skal bli moro å oppleve, England blir klappet flatt og hele Europa kommer i ordnede forbindelser landene imellem – Gud hvor det skal smake.» At Hamsun ble nazist under krigen er ingen tilfeldighet. Hans støtte til tyskerne var veloverveid. Han hadde i flere tiår vært en antidemokrat. Ingen som levde i Norge på 1910-, 1920- og 1930-tallet var det minste i tvil om at Hamsun var reaksjonær. Forfatteren Sigurd Hoel oppsummerte samtidens syn på Hamsun i 1930 da han i sin anmeldelse av romanen «August» skrev:

«Hamsun er reaksjonær i ordets opprinnelige betydning, han misbilliger den retning tidens utvikling har tatt. Han mener at utviklingen burde bringes til å gå den motsatte vei til den patriarkalske, idylliske romantiske tid før industri og fagforeninger og kollektivism og rastløshet kom inn i verden.»

Og dette var ikke synsing fra Sigurd Hoels side. Hamsun var en offentlig person som ofte ga uttrykk for politiske meninger. Allerede i 1910 skrev Hamsun i avisene: «England har noen lange seige røtter, men ingen oppblomstring, ingen treetopp, ingen krone. Tyskland

derimot syder av kraft og ungdom. Angelsakseren har innført det moderne villsyn på tilværelsen. Angelsakseren har avsporet livet. Jeg er overbevist om at Tyskland en gang vil seire over England. Det er en naturnødvendighet.»

Siden England med sin industrielle revolusjon var den moderne verdens opphav, var landet ansvarlig for at verden gikk i feil retning, mente Hamsun. Englands lederrolle i verden måtte stanses. Derfor jublet han og støttet Tyskland åpenlyst og agiterte i avisenes for Tysklands seier allerede under første verdenskrig. Han gråt da Tyskland tapte krigen, men mistet aldri troen på at Tyskland en dag ville «tukke» England. Da Adolf Hitler kom til makta i 1933 var Hamsun hans allierte fra dag en.

Hamsun er ikke den typen nazist med ridestøvler og pisk, heller ikke den typen som bygger Auschwitz. Men Hamsuns nazisme er på den andre siden verken pussig eller en gåte. Den er heller ikke en gammel manns innfall. Den er politisk og ideologisk fundert. Nils Magne Knudsen er i sin iver etter å gjøre Hamsun til et nord-norsk ikon og dermed «ikke gjøre det verre enn det var» i ferd med å føre oss tilbake til en debatt som for lengst burde vært avsluttet. Får håpe at Knudsens etterfølger på universitetet rydder opp i denne «old school» enklaven og heller dyrker universitetets rolle enn å strø om seg med løse beskyldninger om historieforskning.

9/7-2013

UTENOMSNAKK AV P.K. OLSEN

Av Nils M. Knutsen

I et intervju i Nordlys 15/6 beskyldte jeg NRK og Per Kr. Olsen for historieforskning i en TV-serie om Knut Hamsun (2009). I fredagens Nordlys hevder Olsen at min anklage er «løs», og at dette egentlig er en debatt om Hamsuns nazisme. Olsen gjør det klart at han for sin del er veldig imot nazisme, mer enn de fleste andre, og i alle fall mye mer imot nazismen enn jeg og mine kolleger ved Universitetet.

Det er selvsagt oppmuntrende for oss alle at Olsen kan utstede en så strålende ideologisk attest til seg selv. Dessverre er hans forhold til sannheten ikke like strålende.

Dette er saken: I 1943 fikk Knut Hamsun foretrede for Hitler. Hamsuns hensikt med besøket var å få fjernet Terboven og hans blodige regime i Norge. Hamsun brukte såpass uærbødig språk at tolken ikke våget å oversette alt han sa. Etter å ha blitt avbrutt to ganger forlot Hitler møtet i raseri, mens Hamsun begynte å gråte i fortvilelse over ikke å nå fram med sitt krav.

Så kommer neste akt: Da Hamsun returnerte med fly til Fornebu, sto Terboven og hans filmteam klare. På filmen ser vi en overrumplet Hamsun bli bukket inn i Terbovens bil og kjørt bort. I naziregimets propaganda ble denne filmen brukt som «bevis» for at Hamsun støttet Terboven. I virkeligheten var Hamsun Terbovens kanskje viktigste fiende i Norge. Derved har vi en interessant motsetning: På den ene sida en Hamsun som gråter av fortvilelse over Hitler, på den andre sida en Hamsun som hyller Hitler i sin famøse nekrolog. Denne motsetningen har engasjert norske og utenlandske Hamsun-forskere i 70 år, og den har engasjert journalister i mange land. Men Olsen er ikke engasjert, han ser ingen motsetning her, og siden han dessuten er så heldig at han sitter med fasit, er han såre fornøyd med sitt forenklete verdensbilde; det går akkurat inn på en A4-side.

I TV-reklamen for sin dokumentar om Hamsun valgte Olsen å bruke Terbovens løgnaktige filmsnutt akkurat slik nazistene brukte den: Som «bevis» for Hamsuns vennskap med Terboven. Og filmsnuttet ble ikke brukt bare én gang, den ble brukt om igjen og om igjen for riktig å slå fast at Hamsun og Terboven var kompiser. Dette kaller jeg historieforskning, for det er det det er, en løgnaktig og ondsinnet fordreining av forholdet mellom Hamsun og Terboven. Olsen synes å tro at bare man er imot nazisme, så kan man gjøre hva man vil med sannheten. Så enkelt er det ikke.

Olsens bruk av denne filmsnutten er en skam for NRK. Det hender vel at en reporter av vanvare gjør feil, men her har vi et eksempel på en journalist som med vitende og vilje forfalsker sannheten, noe som vel egentlig er en sak både for Kringkastingsrådet og for Olsens foresatte. Publikum har krav på at det som av NRK presenteres som fakta, virkelig er fakta, ikke gammel løgnaktig nazi- propaganda, som det jo i dette tilfelle vitterlig er.. I en usikker, kaotisk og omskiftelig verden er det for øvrig noe trygt og stabilt og forutsigelig ved P .K.Olsen: Når han får kritikk, svarer han ikke med argumenter, men med store doser utenomsnakk, sterkt krydret med oppblåst beserwissen og ispedd en god porsjon personlig sjikane, og han avrunder sine innlegg med vennlige antydninger om at motparten er nazister. Jo da, når Olsen tar ordet, vet man hva man får; vi kan bare glede oss til mer kvalitetsjournalistikk fra hans side.

11/7-2013

KNUT HAMSUN OG DET FRIE ORD

Av Per Kristian Olsen

Knut Hamsun var ikke den type forfatter som gjemte seg bort i sitt elfenbenstårn. Han var hele livet et politisk engasjert samfunnsmenneske som gjennom utallige avisartikler ønsket å påvirke samfunnsutviklingen. Og han fikk anledning til å se sine politiske ideer bli satt ut i livet etter Hitler kommer til makten i Tyskland i 1933.

Hamsun som skribent var forvalter av det frie ord. Men med sin støtte til Hitler og nazismen godtok han sensur og knebling av det frie ord. Hvordan kan en forfatter godta at hans kollegaer fengsles og knebles for det de skriver? For meg som journalist og forvalter av det frie ord er denne type problemstillinger ikke bare teori. Ytringsfrihet er ikke noe vi har fått en gang for alle. Den må vi forsvare hele tiden.

Vi har i diskusjoner om Knut Hamsun ikke lov til å glemme at han for eksempel ga sin uforbeholdne støtte da Hitler satte redaktør Carl von Ozzietsky i konsentrasjonsleir. Redaktørens eneste forbrytelse var at han praktiserte det frie ord. Da Ozzietsky fikk Nobels fredspris i 1935 for sin uredde holdning raste Hamsun mot Nobelkomiteen. Men vi må klare å holde to tanker i hodet samtidig. At Hamsun stilte opp for det nazistiske propagandaapparatet under krigen med bl.a. å besøke tysker ubåter og panserdivisjoner og levere propagandataler som "England må i kne" på den internasjonale journalistkongressen i Wien i 1943, betyr ikke at vi ikke kan lese hans litteratur. Hamsun skrev store romaner som overhodet ikke en infisert av nazismen. Hans skjønnlitteratur overlever fordi generasjoner av lesere verden over anerkjenner bøkene som stor kunst, som sanne bøker om livet. Hans romaner er en diskusjon for seg og har absolutt ingenting med nazismen å gjøre. Om jeg har et anliggende i diskusjonen med Nils Magne Knudsen er det å hele tiden sette spørsmålstegn ved Hamsun og nazismen. Den kan til tider være brysom, men den er en del av vår politiske og intellektuelle arv. Mitt innlegg var motivert av en bekymring for at Knudsen var i ferd med å viske den vekk. At jeg i polemisk iver kom i skade for å si ting som han oppfattet som sjikanøse, er noe jeg vil beklage. Jeg kan se at jeg på et par punkter kunne vært mildere og mer forsonlig. Jeg må kanskje derfor tåle de kilevinkene Knudsen tildeler meg, selv om jeg synes det er drøy kost å måtte svelge. Men å fortsette en debatt med gjensidig utskjelling fører ingensteds hen. Jeg vil bare nøye meg med å si at vi ennå er sterkt uenige om filmbildene av Terboven og Hamsun. Jeg kan ikke se at vi i serien på noen måte forsøkte å fordreie sannheten om Hamsun og Terbovens personlige motsetninger. Tvert imot. Det som står igjen for meg som en av de store og

viktige problemstillingene knyttet til Hamsun og krigen er at Hamsun godtok at Hitler og de nye makthaverne avskaffet frie valg, kneblet det frie ord og satte dets utøvere i fengsel. Dette er et av paradoksene ved Hamsun som gjør han aktuell i vår tid. Hva er det som gjør at mennesker forkaster demokratiet og slutter opp om totalitære ideologier. Også der er Hamsun dagsaktuell.

16/7-2013

MER UTENOMSNAKK

Av Nils M. Knutsen

I Nordlys 11/7 er P. Kr. Olsen igjen ute for å forsvare sin bruk av gammel, løgnaktig nazipropaganda i et dokumentarprogram om Knut Hamsun. Denne gang er Olsen adskillig spakere i tonen, og hans beklagelser for å ha gått for langt i «polemisk iver», taler til hans fordel. Men han fortsetter med sitt utenomsnakk, nå med en liten orientering om verdien av det frie ord. Det Olsen skriver om dette, er for så vidt utmerket, men det hadde vært enda mer utmerket om han hadde tatt med noen ord om verdien av å skille mellom sak og person. Og atter en gang må jeg påpeke at hans utredninger dessverre ikke har noe med saken å gjøre: Retten til fritt ord og fri debatt innebærer ikke en rett til å bruke usanne eller misvisende opplysninger slik jeg mener han og NRK har gjort.

23/7-2013

KNUDSENS MONOPOL PÅ HAMSUN

Av Per Kristian Olsen

Knut Hamsun dyrket Hitler. Nils Magne Knudsen er i debatten opptatt av å nedtone dette og ikke gjøre ham «verre enn han var», som han sier, og bruker Hamsuns forsøk på å få fjernet nazistenes sjef i Norge, rikskommissar Joseph Terboven som eksempel på at Hamsun motarbeidet nazismen.

Med dette leverer Knudsen et ikke ubetydelig bidrag til å avnazifisere Hamsun. Det jeg har forsøkt å nå fram til Knudsen med er at Hamsuns kritikk mot Terboven ikke var en systemkritikk, men et eksempel på personkonflikt mellom de to.

Det er ubehagelig for mange av oss å erkjenne at Knut Hamsun var en av fascismens sterkeste støttespillere i Norge, for fascismen er som Edvard Hoem skriver i Klassekampen sist lørdag, «ei særegen form for politisk kriminalitet, noko som enkelte premissleverandører i den norske debatten av ein eller annan grunn vil tåkelegge. No heiter det «ekstremisme» og «radikalisme». Med fascismen som en levende politisk kraft i verden i dag er det viktig å ikke bagatellisere den selv om den ikke er stor bevegelse. Knut Hamsun var med Hitler hele veien som en av fascismens mest trofaste støttespillere i Norge. Riktignok hjalp han også enkeltjøder som han kjente fra før i sikkerhet, men han stilte aldri spørsmål ved nazistenes systematiske forfølgelse av jødene verken i Tyskland eller Norge. e kan ta det helt på alvor, men heller som et uttrykk for at nå går det en kule varmt for Knudsen. At Knudsen kaller mine argumenter for utenomsnakk og løgn er så sært, særlig når det kommer fra en universitetslærer, at man ikke kan ta det alvorlig. Det burde være unødvendig å minne ham om at historiske fakta alltid kan leses forskjellig. Historisk fortolkning er ikke som et regnestykke der man til slutt ender opp med et korrekt svar man setter to streker under. Det er trist at en universitetslærer er så til de grader konkluderende og ekskluderende og ser på andres synspunkter som avvik. Det virker som om Knudsen har skapt seg en selvforståelse som en historiens nessekonge som sitter i sitt rike og gjør krav på monopol på sannheten om Hamsun og nazismen. Et mønster begynner å avtegne seg. Jeg er ikke den første som er blitt æreskjelt av Knudsen når jeg har forsøkt å problematisere Hamsuns nazisme.

Jeg skal likevel innrømme Knudsen retten til å mene det han mener, men skal det ha noen mening å debattere med Knudsen krever jeg at han gir samme respekt tilbake.

26/7-2013

OLSEN SPRELLER OG SPRELLER

Av Nils M. Knutsen

Man kan saktens gjøre noe vettigere i sommerferien enn å krangle i avisen med Per Kr. Olsen, men selv om debatten ikke fører noe sted hen, så må jeg innrømme at jeg har litt privat moro av å se hvordan Olsen spreller og spreller for å komme løs fra den kroken jeg har hengt ham på: Hans gjentatte bruk av en løgnaktig nazi-filmsnutt som viser Hamsun og Terboven som venner, mens de egentlig var fiender. Hamsuns appell til Hitler om å fjerne Terboven var ikke en kritikk av den tyske okkupasjonen som system, skriver Olsen 23/7, det var bare uttrykk for en «personkon-flikt» mellom Hamsun og Terboven.

Dette er et oppsiktsvekkende utsagn. Ifølge det offisielle referatet uttalte Hamsun følgende i sitt møte med Hitler 26. juni 1943, med høy stemme og sterkt engasjement:

«Rikskommisærens metoder passer ikke for oss! Hans prøysseri er utålelig for oss! Og så henrettelsene! Vi gidder ikke mer!»

Når Hamsun protesterer mot Terbovens metoder og gråter av fortvilelse fordi han ikke får Hitler til å stoppe Terbovens utålelige «prøysseri» og hans henrettelser av nordmenn, så er altså det, ifølge Olsen, ikke fordi Hamsun er imot henrettelsene i og for seg, nei da, det er bare det at han ikke liker Terboven!

At Per Kr. Olsen ikke vil akseptere alvoret i Hamsuns protest mot Terboven, er ikke noe å bry seg om så lenge han bare opererer privat i avisene. Det som er mer betenkelig, er at Olsen har tilgang til NRKs mektige produksjonsapparat og har hatt frie hender til å spre sine private synsinger til det alminnelige publikum, et publikum som er vant til å stole på at NRKs opplysningsprogrammer bygger på anerkjent forskning og ikke på private kjøpphester. Og en løgn er og blir en løgn, selv om den serveres gjentatte ganger av Olsen og NRK, og i beste sendetid.

Når jeg i denne debatten har villet diskutere Olsens bruk av akkurat denne lille filmsnutten, har Olsen konsekvent villet snakke om diverse annet – om Ossietzky og om Sigurd Hoel, om Hitler og om Edvard Hoem, om det frie ord og om nynazisme og om respekt. Ikke minst har Olsen villet snakke om meg og mine kolleger ved Universitetet i Tromsø. Han er åpenbart ikke fornøyd med oss; det er vi og ikke han som burde stå på tiltalebenken.

Hans misnøye med min personlige innsats ved UiT toppet seg i hans påstand om at min kritikk av hans TV-program skyldes at jeg vil ha monopol på å mene noe om Hamsun. Jeg tillater meg en kort kommentar til det:

Som Olsen utmerket godt vet, har jeg og mine Hamsun-kolleger nå i 30 år, dels på Hamarøy, dels i Tromsø, dels i utlandet, arrangert en serie internasjonale konferanser om Hamsun. 60–70 forelesere fra 16 land, blant dem noen av Hamsuns skarpeste kritikere, har i løpet av disse åra framført ca. 150 foredrag. Foredragene er etterpå blitt trykket i Hamsun-Selskapets Skriftrserie, til sammen cirka 30 bøker, spredt over hele Europa. Jeg og mine kolleger har altså brukt mye tid på å bringe fram andre forskeres meninger om Hamsun. Når Olsen framstiller vårt arbeid som uttrykk for et ønske om å ha monopol på Hamsun, er dette ikke bare absurd, det er også direkte ondsinnet feilinformasjon. Jeg og mine kolleger tilhører et internasjonalt forskermiljø der ingen har monopol på sannheten, for uenigheten kan være stor, og debattene kan være skarpe. Ingen av oss kan tillate oss å opptre som verdensmestre i Hamsun; det kan man nok både lettere og tryggere gjøre i kantina på NRK. Personlig burde jeg vel være smigret over at den travle journalist Olsen

har tatt seg tid til å følge meg og min embetsgjerning ved Universitetet så nøye at han ser seg i stand til å utstede en offentlig vandelsattest med mange negative anmerkninger på rullebillet.

Jeg må selvsagt bare bøye nakken og ta Olsens hårde dom til etterretning, men jeg undrer meg likevel over at han, etter å ha fulgt meg så nøye i så mange år, fortsatt ikke har lært seg å skrive mitt navn riktig. Kanskje har han ikke fulgt så godt med likevel? – Så kan man selvsagt si at det spiller ingen rolle om man kaller en mann for Olsen eller Olzén eller Olcen. Men korrekt navnebruk har kanskje noe med både leseferdighet og nøyaktighet å gjøre? Og kanskje med respekt?

31/7-2013

GRØTOMSLAG OG SELVSKRYT

Av Per Kristian Olsen

Selvskryt skal man lytte til. Det kommer fra hjertet. At Nils M. Knutsen (med t) skryter over at han har «privat moro av å se hvordan Olsen spreller og spreller for å komme løs fra den kroken jeg har hengt ham på», er morsom lesning. Når det gjelder de faktiske forhold kan jeg dementere at jeg spreller. Men jeg kan bekrefte at jeg hadde likt å kunne spreller litt i lufta, både for å få litt avkjøling i den fine sommervarmen og å kjenne sval vind som motvekt mot det bitre og uforsonlige gravalvoret fra den arge universitetslærer. De særdeles harde ordene er for meg vanskelig å skjønne. Før vår tv-serie om Hamsun gikk på lufta i 2009 ble vi i vennlige ordelag av Knutsen invitert til å vise en foreløpig versjon på et Hamsun-seminar han holdt for sine studenter. Vi ble møtt med applaus og rosende ord både fra Knutsen og studentene. Knutsen og jeg hadde i tillegg samtaler om Hamsun, slik vi hadde da jeg på 70- og 80-tallet var student hos ham på Universitetet i Tromsø. Han ble også intervjuet til serien, både på Hamarøy og i Tromsø, og alt virket såre vel. Da serien var ferdigprodusert ble Knutsen som andre Hamsun-eksperter invitert til forhåndsvisning, for å høre reaksjonene og for en faktasjekk. Knutsen uttrykte etter forhåndsvisningen bare gode ord. At han nå etter flere år har skiftet så grundig mening at han nyter tanken på å skulle henge meg opp for å ha produsert serien, er like uforståelig som det vel er «over the top» i kjøkkaseri. Hvis jeg skal stole på det Knutsen tidligere har skrevet så er hans store ankepunkt mot meg ikke TV-serien som sådan, men mest traileren med Terboven og Hamsun som ble vist gjentatte ganger og som Knutsen påstår jeg har laget. De faktiske forhold er at fjernsynsproduksjon er et team- arbeid. I NRK har vi en arbeidsdeling der vi har en egen avdeling med dyktige fagfolk som lager disse trailerne, og som også i dette tilfellet gjorde sin jobb svært godt.

Bare sånn avslutningsvis, så kjenner jeg meg også ubekvemt med å være den som snakker så mye om Hamsuns nazisme, for det jeg aller helst liker å snakke om er forfatteren Hamsun. I den rollen er Sjefen. Privat var han nazist. Det kommer ingen unna. Og det må man bare ta. Og det må problematiseres. At Nils Magne Knutsen legger grøtomslag på problemet kan man bare ta til etterretning.

5/8-2013

OLSEN SPRELLER VIDERE

Av Nils M. Knutsen

I tre avisinnlegg har jeg forsøkt å holde fast ved to ubestridelige fakta: 1) Naziregimets film med Terboven og Hamsun (1943) forfalsker situasjonen mellom de to. 2) NRKs gjentatte bruk av denne filmnutten som forhåndsreklame for sin Hamsun-serie (2009) innebærer historieforskning.

P. Kr. Olsen, ansvarlig for NRKs Hamsun-serie, kan ikke benekte disse fakta, men han gir likevel fra seg mye ulyd. I strøm- men av hans utenomstakk kan man ane to typer

argumentasjon: For det første var Hamsun nazist og har derfor ikke krav på sannferdig framstilling, for tenk på nynazismen i Europa!

For det andre har jeg – og til dels mine kolleger – en rekke dårlige egenskaper. Når jeg påstår at Terbovens nazifilm er løgnaktig, så er det ifølge Olsen bare selvsкрыt og grøtomslag og bitterhet og elendighet og lefling med nazismen.

Hva skal man si til denne form for argumentasjon? Olsen har muligens rett i alle sine ukvemsord, men filmen blir jo ikke mer sannferdig av den grunn. I sitt siste innlegg hevder Olsen at jeg etter en forhåndsvisning av serien ga ham og serien vennlige og rosende ord. Her tror jeg Olsen må huske feil, for jeg vil tro at mine kommentarer også den gang må ha vært preget av sedvanlig selvsкрыt og kjekkaseri og surhet. Men så kom altså programmet på TV, og vi fikk se en trailer som om og om igjen viste fram Terboven og Hamsun som venner. Dette enkle budskap ble hamret inn i dagevis – 20 ganger? 30 ganger? 50 ganger? Om det er noe bilde man sitter igjen med etter denne TV- serien, så er det nettopp bildet av disse to «kompisene».

En i og for seg grei serie ble altså rammet inn av en løgn, og derved også oppsummert av en løgn. Det har jeg tillatt meg å reagere på ved å kalle det historieforfalskning. Det er en karakteristikk det er godt belegg for. Ved universitetet i Münster sitter nå stipendiat Julia Langhof og skriver doktoravhandling om Hamsun-jubileet i Norge 2009. Hun forsøker å bestemme de ulike posisjonene i debatten om Hamsun, og hun peker på typiske trekk ved denne debatten. Med sine avisinnlegg vil Olsen forsyne Langhof med mye nyttig materiale, for han viser virkelig noen typiske trekk: For det første tendensen til å insinuere at alle som forsvarer Hamsun, derved forsvarer nazismen. For det andre tendensen til at diskusjonen glir over i personlig sjikane. Jeg håper Olsen ikke har noe imot at jeg sender hans innlegg til analyse i Münster. Han har sikkert flere ukvemsord på lager, men det han allerede har levert, er mer enn nok og vil helt sikkert muntre opp i en tørr og saklig avhandling.